

Polen in Nederland

Door Charles Füss

13 - 21 September 2008

Inleiding

Met een grote groep nam de TKBN dit jaar deel aan de jaarlijkse internationale kanotocht op de Drwęca en Wisła in Polen. Deze tocht wordt georganiseerd door de kanovereniging KTW Chełmno. KTW staat voor Klub Turystów Wodnych hetgeen betekent Club Toeristisch Watersport, een soort TKBN dus.

De tocht die zij organiseren kunnen wij ieder die van trektochten houdt aanbevelen. Aan het eind van de tocht spraken wij met de organisator (Lech Bolt) af om een week naar Nederland te komen. Thuis werden de voelhorens uitgestoken en snel was een gastvrij verblijf bij kanovereniging Jason in Krommenie geregeld. Zo belandde een groepje van 8 bekenden uit Polen in september midden in het Noord-Hollandse landschap bij Krommenie.

Welkom op z'n Pools

Nadat wij onze gasten op z'n Hollands verwelkomden met koffie en stroopwafels, lag de regie al snel bij hen: een grote tas ging open en daaruit kwamen tevoorschijn voor KV Jason een miniatuur peddel versierd met het logo van KTW Chełmno, een penning van de club en een vlag voor aan de vlaggenmast. Hierna kwamen flessen wodka uit de tas en gerookte worsten. Tenslotte kregen de gastheren van Jason een T-shirt van KTW.

Wij lieten ons ook niet onbetuigd en alras stonden naast de wodka ook flessen Beerenburg op tafel. Denk nu niet dat al die flessen meteen eraan gingen, nee, het was meer een weektermijn belegging.

Vaarprogramma door Hollands polderland

Tevoren hadden we naar Polen (vertaald) geschreven: "De provincie bevat veel water en biedt ongekende mogelijkheden voor kanotochten. Daarbij zijn er karakteristieke plaatsen, oer-Hollands landschap met veel koeien, gras en historische molens, en oude plaatsen in de streek die een bezoek waard zijn."

Naast dit proza hadden wij ook een bezoek aan het grootste Nederlandse Kajakcentrum voorgespiegeld. Wetend dat Arend Bloem ook in Polen bekend is, wilde men dit kano-luilekkerland met eigen ogen aanschouwen. Zo was het weekprogramma gauw gevuld.

Wie gaat er mee?

De komst van KTW naar Krommenie is ook gemeld aan degenen die hebben deelgenomen aan de tocht in Polen. Zo kwamen in de loop van de week oude bekenden kamperen, meevaren of zomaar langs. Vrienden uit Uitgeest brachten een speciale Beerenburg met kruiden mee. Gepast is het kruid 's avonds geopend, niet alles tegelijk, want dan waren we de kluts kwijtgeraakt: de Geest uit de fles of de fles uit Uitgeest? Waarde lezer, je begrijpt: het werkt nog na.

Dagtochten in de omgeving

Peddelend door vaarten met rondom land, vaak lager gelegen dan het water, met uitgestrekte vergezichten waar aan de horizon kerktorentjes en molentjes pieken, genieten de bezoekers volop van het landschap. Verbazing roepen de beneden de waterspiegel gelegen polders op. En koeien die nieuwsgierig aan de rand van het water komen staan, die gaan op de foto. Hier en daar ziet men een automatisch metalen windmolentje; dit onderstreept het beeld dat wij Nederlanders continue eraan werken om het land droog te houden. "Jullie Nederlanders moeten altijd werken om het land te behouden" is een in de loop der week veel gehoorde kreet. Meestal gevolgd door "Geen wonder dat hier veel welvaart is gekomen, jullie werkten immers altijd".





In de prut

Het is niet enkel goud wat er blinkt: menige sloot in het Noord-Hollandse heeft geen diepgang maar modder. Elke dag is er wel een stukje van de route waar het zwaar peddelen is. Voor de Polen is dit ook geen probleem, zij kennen tussen hun meren een mooie bosbeek met weinig water en veel modder. Maar in lage bruggetjes zijn ze niet allemaal getraind. Op de eerste dag bij de eerste lage brug gaat de laatste kano met daarin de minst ervarenen onder de brug om. Blubber alom.... Een hulpvaardige buurtbewoner komt oude kleding aanbieden. Nee nee, niet voor het goede doel in oost-Europa, maar om de drenkelingen een stukje Hollandse gastvrijheid te bieden. De groep heeft gelukkig zelf alle reservekleding bij zich. Bij de volgende lage brug geven we extra instructie, waarna er de hele week niemand meer omgaat.

Kajakcentrum en Zaanse Schans

Na enkele dagen peddelen is het tijd om de omgeving te verkennen. We beginnen met een ritje naar Arend Bloem. Enthousiast is Lech als hij daar op het prikbord een brief ziet met een foto van 10 jaar geleden, waarop de trailer van zijn club staat geladen met 10 kano's.

Dat was destijds een gift uit Nederland aan KTW Chelmo. Arend, dit deed hen goed en leuk dat dit nog altijd aan je wand hangt.

Nadat de groep zich de ogen heeft uitgekeken en de nodige praktische spulletjes heeft aangeschaft, krijgen ze koffie aangeboden. Ten afscheid wordt de groep verwend met heuse Edammer kaasjes, een waterdichte tas en toepasselijke stickers erbij. Dit bezoek was voor de Polen een feest!

Hierna gaat de rit naar de Zaanse Schans. Je kunt hier naast alle moois van buiten bekijken, flink investeren in de binnenzijde van de molens. Als je hier elk type molen bezoekt, dan ben je met de toegang van €2,50 per molen wel €25 lichter. Onze gasten kunnen goed rekenen en als je bedenkt dat hun inkomen op circa een kwart van het onze ligt, zou 10 molens bezoeken voor hen op een gevoelstemperatuur van €100 komen. Gelukkig hebben we voor later in de week nog een andere molen in ons achterhoofd.

Na alle rondzwervingen, waarbij we naast de kleine wipmolen (aan de noordzijde van de Zaanse Schans) nog een uitstekende kano-uitstapplaats langs de Zaan ontdekken met mogelijkheid tot overdragen naar de oostelijk gelegen Kalverpolder, keren we terug naar Krommenie.

Eilandspolder en museummolen

We rijden naar Graft en starten de route via Graft en De Rijp langs pittoreske geveltjes. Dan gaat het dwars door de polder langs tientallen lage eilandjes en tussen rietkragen door naar Schermerhorn waar we pauzeren. Wij Hollanders nodigen de Polen uit voor een bezoek aan de museummolen alhier en daar heeft men ook een beschrijving in het Pools: "dzień dobry, witamy, dziękuję bardzo, do widzenia."

Kortom, dat wordt gewaardeerd. De molenvloer is deels van glas, zodat de maalwerking goed is te zien.



De knusse woonruimte met oude potkachel en bedsteden, het is allemaal te bezichtigen. Modellen en tekeningen van de polders tonen hoe destijds vier molens op rij hier de polder hebben bemalen. Via steile trappen klauteren we vier verdiepingen omhoog tot onder de kap. Hier draaien bijna geruisloos de grote houten kamwielen rond. Je ziet ook de remschijf en de houten rollen van het lager, waarmee de hele kap kan worden gedraaid, zodat de wieken naar de wind komen te staan. Na de nodige foto's gaan we terug naar de kano's.

De route gaat nu via Grootchermer en Noordeinde weer terug naar Graft. Hierna volgt nog een wandeling door De Rijp, waar de pittoreske straatjes, fraaie huisjes en het oude stadhuis het beeld van een voormalige welvarende vissershavenstad compleet maken. Na afloop terug bij de tent verrassen we Lech met een T-shirt van de museummolen.

Rondje Oostzaan – Den IJp - Landsmeer

De tocht start in het recreatiegebied Het Twiske op parkeerplaats 2, iets ten oosten van de molen aan de zuidzijde. (Parkeergeld €6,00 per auto per dag.) De parkeerplaats is vlakbij een prima lage oever, graskanten en lage steiger. Het gebied is zeer verzorgd, inclusief toiletten. Een kaart heb je hier wel nodig, temeer daar in de polder Oostzaan nauwelijks routepaaltjes zijn te zien. Met af en toe een overdraging (de diverse polders hier liggen elk op een ander niveau) schuiven we alweer een dag door puur polderlandschap met koeien en groene huisjes. In het IJperveld zijn de routes wel weer goed aangegeven. Via Landsmeer keren we terug naar het startpunt. Het was alweer een stralend blauwe dag bij lichte frisse oostenwind.

Wat doen we 's avonds? Kletsen, plannen voor de volgende dag maken en of tja, vanavond schenkt Ben Smit van Jason (Polenkenner sinds vele jaren) een mix van Zubrówka (wodka) met appelsap, of een stroperige wodka met cola. Dit was een goed slaapmutsje met dank aan Ben!

Monnickendam en Marken

Een toeristisch rondje per auto door Waterland bengt ons in Monnickendam, dat net zo mooi is als Volendam, maar dan zonder bussen vol toeristen. Een rustieke plaats, oude kerk, sfeervolle binnenstad rond de oude haven, mooie gevels en toch ook een souvenirwinkeltje waar de gasten het nodige voor het thuisfront kunnen vinden. Hierna gaat de rit naar Marken en dat is een schot in de roos. Je waant je hier in een openluchtmuseum met al die fraaie geveltjes. In het kerkje, waar



modellen van vissersschepen hangen, is een fotoserie over de kerkhistorie in de laatste 100 jaar te zien. Een vrouw in klederdracht geeft uitleg. Het spreekt onze gasten aan dat dit kerkje nog echt in gebruik is. Foto's worden gemaakt, ook de vrouw mag gefotografeerd worden in de kerkbank gezeten. Tot slot koopt bijna elke Pool een T-shirt van dit kerkje (opbrengst voor de renovatie) tegen voor hun (én onze) begrippen een zeer lage prijs. Het vrouwtje enthousiast: "zoveel zijn er nog nooit op één dag verkocht". Dzień dobry!

Een wandeling langs de havendijk met ver weg het Paard maakt het beeld van Marken compleet.

Laatste dag

We maken nog eenmaal een korte dagtocht bij Krommenie. Jaja, nog steeds stralend weer. Niet te lang varen vandaag, want er moet gepakt en geladen worden en de ploeg gaat vanavond vroeg slapen om morgen fris te zijn voor de lange reis terug.

Na de tocht verzamelen wij de hele groep in het clubhuis voor een kop koffie en om aan onze gasten de nodige presentjes mee te geven ter herinnering aan het verblijf: Zaanse cacao, stenen kikkertjes, schuifpuzzeltjes "Jason", stickers, TKBN draagtasjes, enzovoorts.

Lech bedankt de gastheren namens zijn hele groep en biedt aan de voorzitter van Jason tot slot nog een fles Chrobry (Zwaard) wodka aan. Dziękuję bardzo!

Afsluiting van de week

Zondagmorgen om klokslag 09.00 uur vertrekken de Polen, waarna wij de Poolse vlag, welke de hele week de vlaggenmast heeft gesierd, strijken. Do widzenia!

Ter afsluiting varen wij vandaag nog met Jason hun zondagstocht mee, via Krommenie, Markenbinnen, De Woude, stukje Uitgeestermeer en weer terug.

De hele week is het bij een frisse zachte oostenwind stralend mooi weer geweest, bijna on-Hollands. De nachten waren bijbehorend zeer fris, maar dat is een kwestie van een goede slaapzak. Had de kanoclub uit Polen dit mooie weer meegebracht? Of had Jason (lees Lammert) dit geregeld bij de gemeente? Want wij begrepen dat hij daar alle mogelijkheden kent.

Een welgemeend woord van dank aan KV Jason voor alle geboden gastvrijheid. En in het bijzonder dank aan Hans Gaillard voor de bemiddeling, aan René Jonker en Ruud van Steen voor de tochtbegeleiding en tochtadviezen, en last but not least Ben Smit voor zijn gezellige bijdrage.

Gebruikte kaarten

ANWB Waterkaart G Amsterdam – Alkmaar
Staatsbosbeheer kaart 35 Zaanstreek